

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

595. An, & qualiter Papa concordatis Germaniæ derogare possit, aut soleat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

non expirant. Engels *loc. cit.* de quo tamen vide ex eodem paulò post dicenda.

2. Respondeo ad secundum : cum concordata acceptata in pactum transeant, sine mutuo consensu solvi non possunt, ut satis indicare videntur ipsa eorum verba. Zipæ, *consult. can. l. 3. consult. 5. n. 7.* Tradit nihilominus idem Zipæ. *ibid. n. 37. & 38.* licere privatis etiamnum redire ad sua jura, rejecta acceptatione & usu concordatorum per se & Antecessores factò, & sic favori pro se introducto per concordata (cum manifestum sit, utilitatem etiam privatam concordatis immixtam esse) & quò ad se renunciare : multòque magis, si longo jam usu contrariù est consuetum, licere in eo casu remanere.

Questio 595. An, & qualiter Papa Concordatis Germaniæ derogare possit, aut soleat ?

1. Respondeo primò absolute loquendo, posse Papam ex plenitudine potestatis, ob gravem extraordinariam publicumque bonum, seu Ecclesiæ necessitatem concernentem causam iis derogare. Pirh. *de prab. n. 366.* Laym. *Theol. moral. l. 4. tit. 2. c. 10. n. 3.* Branden *ad concord. q. 8.* Nicolart. *tit. 3. dub. 3. §. 5.* Chok. *ad reg. 8. gl. 11. n. 21.* citans Mand. *in reg. 2. q. 2.* Simonet. *de reserv. q. 1. n. 5. & q. 99. num. 23.* & latissime Wamelf. *conf. 255. n. 3. & seq.* apud eund. Chok. Idque etiam extra Concilium generale, ut Auctores iidem ; cum ei, tanquam supremo Christi in terris Vicario, libera sit & plenissima ligandi & solvendi potestas, quæ ut ait Card. de Luc. *in miscellan. Eccl. d. 1. n. 7.* per nulla quantumcumque ampla indulta, etiam per speciem contractus vel concordatorum in iis, quæ juri divino clarè non adversantur, ligari potest ; sed neque summam hanc absolutamque à Christo immediate acceptam potestatem, de rebus, præsertim beneficiis, & officiis Ecclesiasticis, in Ecclesiæ utilitatè disponendi & dispensandi per nulla pacta à se abdicare, aut ei renunciare posse, quin semper penes se majorè retineat. Nicolart. *loc. citans Gonz. ad reg. 8. §. 1. proem. n. 10.* Suar. *contra Regem Angl. l. 4. c. 34. n. 22. & seq.* Dian. *p. 5. tit. 1. resol. 14.* possitque etiam Princeps supremus pacta inita rescindere, & juri alterius quæsito præjudicare, gravissimà causà boni publici sic exigente. Pirh. Laym. Brand. *loc. cit.* idque præcipuè, respectu pactorum cum suis subditis initorum. *l. cit. §. 7.* citans Suar. Dian. *ubi ante.* Parif. *conf. 11. n. 51. vol. 1.* Felin. *in c. novit ille. de judiciis. n. 8.* & Doctores communiter *in c. in nostris. de iurejurando.* quos etiam Auctores id facere differentia, ait Nicol. inter Papam & Principem laicum, quòd hic siquid privilegii & favoris facit Ecclesiæ per aliqua concordata & privilegia, id faciat omnino Superiori, & nõ subdito ; & ideo manet irrevocabile per ejusdem potestatem ; Papa autem quidquid favoris & privilegii facit laico Principi, cum semper faciat sibi subdito in spiritualibus, ideo semper manet revocabile, si ita postulet ratio boni spiritualis, & bonum regimen ipsius Ecclesiæ. Sed neque obstat huic potestati derogandi decretum irritans in concordatis appositum, utpote non ligans Pontificem, præcipuè ubi non dicitur in decreto : *per Nos, aut Successores nostros contigerit attentari.* Chok. *l. cit. n. 19.* citans Menoch. *conf. 83. n. 21.* Garciam *p. 5. c. 1. nu. 29.* Nicolart. *loc. cit. §. 11.* citans Wamelf. *conf. 255. num. 3. 6. 9.* contra Prob. *ad Monach. Rebuff.* & alios volentes illud ligare Papam, etiamsi non dicatur *per Nos, &c.* dum ponitur

in jure seu lege generali aut Successione speciali ; uti neque Nicolaus V. potuit Successoribus suis legem aliquam imponere, quam ipsi de omnimoda necessitate tenerentur servare, cum par in parem non habeat imperium, Chok. *loc. cit. nu. 22.* Nicolart. *§. 12. cum communi.*

2. Respondeo secundò : non tamen Papa, non solum solet aut facile facit istiusmodi concordatorum derogationes, sed nec convenienter facere potest sine gravi causà bonum publicum concernente ; siquidem hæc concordata non sunt simplex gratia aut privilegium merè gratuitum, sed vera pactatio & promissio, utrimque acceptata, habens adjunctam clausulam de non revocando, & veluti contractus reciprocos utrimque cum onere. Ex parte quidem Germanorum, quòd nullum jus conferendi in mensibus papalibus aliisque exceptis in Concordatis casibus (ut ut illud fortassis ante concordata possederant) imposterum præterdere, & taxas Cameræ Apostolicæ fideliter solvere velint. Ex parte verò Papæ, quòd per quamcumque aliam (præter exceptas in iis reservationes) reservationem, gratiam, expectativam, aut quamvis aliam dispositionem, sub quacunque verborum formâ, per se aut auctoritate suâ factam vel faciendam, non velit impedire, quò minus in 6. mensibus alternatis sibi non reservatis liberè de beneficiis disponatur per illos, ad quos pertinet. Jam verò istiusmodi concordatæ jure naturali obligantur, & Princeps pacta in iure naturæ & gentium servare debet. *l. 1. ff. de pactis.* Nec aliàs de plenitudine potestatis suæ eximitur ab iis servandis, nec etiam ea uti debet potestate, nisi ex publica gravissimâque causâ, ex qua Principi concessum jus alteri utilitatem auferre. Quin etiam, concordatæ nomine Ecclesiæ & dignitatis, præsertim cum consensu Capituli seu Cardinalium (ut in præfenti) facta in Successorem transeant, ut dicitur *in tit. de translat. Engels ad tit. de prab. n. 54.* citans Gonz. *ad reg. 8. gl. 28. n. 11. & seq.* Pirh. *loc. cit. à §. 1.*

3. Respondeo tertio : nihilominus diversi Pontifices quandoque, dum iusta causâ publicæ utilitatis aderat, Concordatis Germaniæ derogarunt. Et sic iis derogare solent, concedendo novo Imperatori preces primarias. Nicolart. *loc. cit. §. 9.* sic etiam multis annis in usu fuisse, ut non obstantibus hæc Concordatis Lovaniensibus gravarent Ordinarios sine discrimine tam in mensè apostolico, quam Ordinario nominando ad beneficia, idque per indultum Sixti IV. quòd expressam, formalem, & individualem dictorum concordatorum Germaniæ derogationem continet ob evidentem & publicam utilitatem, qualis est promotio studiorum, ob quam Principi etiam à pactis & contractibus, præsertim cum subditis in iis, aliquantulum recedere, iisque derogare facile permittitur, tradit Chok. *ad reg. 8. 9. 11. n. 31.* addens ex Wamelf. *tom. 1. conf. 255. num. 3.* istiusmodi derogationem non abrogari aut tolli dicta Concordata, sed impediri tantum semel aut bis in vita Ordinarii cujusque Collatoris, quòd durum videri non debeat ob favorem studiorum ; subjungit tamen Chok. quòd dicto indulto non obstante Julius III. speciali suâ constitutione, quæ incipit : *Romanum Pontificem.* expressè declarasse, idque motu proprio, ex certa scientia, & de plenitudine Apostolicæ potestatis, quòd de cetero Ordinarii Collatores non obstantibus quibuscumque nominationibus juxta Concordatorum continentiam & tenorem disponere de quibuscumque beneficiis in illo

in illorum mensibus vacantibus licet & liberè poterunt, decernens irritum & inane si secus; ac de-
 nique n. 32, ait, quòd dum nihilominus adhuc ori-
 rentur superioribus annis diversæ lites ratione men-
 sium Apostolicorum, Paulus V. speciali rescripto
 de Anno 1616, permiserit Lovanienfibus usum
 Concordatorum in duobus solum mensibus alter-
 nis annis, nempe in Januario & Novembri, & al-
 tero anno in Novembri tantum.

4. Respondeo quartò: quidquid sit de potestate & facto Pontificis hac in parte, Pontificem ob-
 dictam rationem, quia nimirum hæc Concordata vim
 pacti & contractus habent, & quia ut Lott. paulo
 post citandus, processerunt ob utilitatem publicam,
 ad vitanda nimirum scandala, nunquam cense-
 ri velle concordatis his, suæque permissioui derogare
 per quantumcunque, etiam generales & amplas
 clausulas, nisi specialem & expressam concordatorum
 horum, ac iuxta causam mentionem faceret. Engels
loc. cit. Lott. l. 2. q. 28. nu. 69. citans Puteum
decis. 45. n. 11. l. 1. in novis. & Rotam *decis. 840. l. 3. p. 3. divers.*
 restringit tamen id Lott. ad Ecclesias comprehensivè
 contentas sub his concordatis, intrareque ait n. 67.
 tunc reservationem respectu Ecclesiarum comprehensarum
 solum sub his extensivè; cum in his cesset ratio
 contractus, & subintret simplex jus privilegii seu
 indulti, cui satis censetur derogatum per clausulas
 generales. Sic Gregor. XIII. quâdam constitutione
 suâ de Anno 1572. 6. Junii Romæ publicatâ declaravit,
 se sub quorumcunque verborum forma rescriptis
 concordata lacerare nolle, teste Simonet. *de reserv. q. 99. n. 28.*
 ita refert Chok. *ad reg. 8. gl. 11. n. 23.* sic etiam
 Paul. V. revocasse derogationem quandam factam
 concordatorum German. per Clem. VIII. refert
 ibid. Chok. num. 24. Quòd si proinde imperretur
 gratia seu rescriptum pontificium adversus hæc
 concordata, v. g. contra alternativam concessam
 in concordatis sine dicta mentione, etsi de cetero
 clausula generalis: *non obstantibus privilegiis, facultatibus
 & indulgentiis &c.* addit, rescriptum hoc subreptitium
 & invalidum censei debet. Engels *loc. cit.*
 Zipa. *in resp. Can. responso 1. n. 9.* Quòd ipsum
 negare videretur Chok. *ad reg. 8. gl. 11. n. 20.* dum ait:
 certum est, si Papa in gratia apponeret clausulam:
non obstantibus privilegiis, facultatibus &c. per hujus-
 modi clausulam derogaret alternativam concessam
 in concordatis, ut resolvit Rota in *Zamorenfi Canon.*
apud Mohed. decis. 1. de concess. præb.

Quæstio 596. An concordata hæc sint realia, an personalia?

1. Respondeo, esse realia, Zip. *in consult. can. l. 3. consult. 6. num. 2. & seq.* statuta siquidem
 realia dicuntur illa, quæ res ipsas dirigunt, quæque
 rei ipsi, rerum dominis, seu modis eas admini-
 strandi, qualitatem certam imprimunt; personalia
 verò, quæ personas duntaxat afficiunt seu dirigunt,
 quæque qualitatem ipsi personæ imprimunt, ita ut
 quoties de jure aut libertate personæ, aut facultate
 ad actus personales quaeritur, respondendum sit
 secundum conditionem personæ, quam induit in loco
 domicili: si verò de jure, servitute, aut libertate
 rerum seu facultate ad actus rem spectantes exercen-
 dos agitur, ad legis situs respicere oporteat. Zip.
l. cit. n. 2. ex Burgundo tr. 1. de consuet. Flandria. n. 1. & 9.
 Jam verò in concordatis his nihil de jure, condi-
 tione, libertate, & servitute personarum Col-
 latorum transigitur, nec aliter eorum fit mentio,

quàm quatenus collatio sine illis ut instrumentis
 expediri nequit: sed totus tenor Concordatorum
 in ipsa beneficiis conceptus, & quasi in rem scri-
 ptus, tota etiam ratio Concordatorum consistit in
 jure, servitute, libertate, reservatione; distinctio-
 ne rerum, nempe beneficiorum, quæ vacant, &
 mensium, quibus vacant: Causa denique concor-
 datorum realis est, utpote his verbis contenta: *pro
 ipsius Ecclesia unione, pace, tranquillitate inter natio-
 nem Germanicam & Ecclesiam perpetuò solidandis; dum
 interim in reg. 8. Cancell. causa, quæ ea nicitur, sit
 favor personarum, quibus alternativa conceditur,
 nulli loco adstrictus. Proinde in his concordatis lo-
 cum habere debet, quòd in genere docet Garc. p. 5. c. 1. n. 28.*
 cum pluribus ab eo citatis; item Card. de
 Luc. *de benef. d. 27. n. 19.* id fusè probans, & fun-
 damenta contrariæ sententiæ resolvens, citansque
 pro se Rebuff. *in pr. tit. forma Vicariatus. num. 108.*
 Barb. *in Clem. unione. de supp. neg. pralat. num. 12.*
 Tond. *de benef. q. 169. p. 3. n. 17.* Tiraq. &c. quòd
 nimirum in materia collationis attenditur locus,
 ubi situm est beneficium, & non locus, ubi degit
 persona, ad quam spectat provisio. Sic suppletur
 negligentia Collatoris non ab ipsius personæ Col-
 latoris Superiore, sed beneficii. Gl. *in Clem. unione,
 de supp. negl. v. locorum. & v. sua.* Sic ratione benefi-
 cii forum legesque; illius possessor nanciscitur. *c. fin.
 de foro compet.* Sic Episcopi diversarum Dicece-
 sium ab eò Archi-Episcopo judicantur, sub quo est
 locus rei litigiosæ &c. Zip. *loc. cit. num. 4.*

2. Sic igitur in particulari, si collatio beneficio-
 rum existentium in Gallia pertineat ad Collatores
 Germanos, secundum concordata, non Germanica,
 sed Gallica erunt providenda; adeòque quòd ad illa
 beneficia non dabuntur reservationes papales pro
 alternis. E contra, si beneficia sita in Germania spe-
 ctent ad Collatores Gallos, hi ea providere tenen-
 tur secundum concordata Germaniæ; cum creden-
 dum sit, non aliter cum Gallis, quàm Germa-
 nis transactum esse, sed pactum ab utrisque pro be-
 neficiis in eorum dominatu fitis. Zip. *loc. cit. n. 5. & seq.*
 Sic quoque attenditur situatio locorum be-
 neficii in Regno, v. g. in Gallia vel Germania per
 concordata, & non datur extensio ad loca benefi-
 cii existentia extra illud, quamvis loca ista existen-
 tia extra Regnum, v. g. Germaniam in spiritualibus
 subiciantur Ecclesiis existentibus in Regno,
 v. g. in Germania. Card. de Luc. *loc. cit. n. 16.*

Quæstio 597. Num concordata tanquam favorabilia sint benigne interpretanda?

Respondeo affirmativè; eò quòd prodierint in
 gratiam pacis & unionis Ecclesiæ. Card. de
 Luc. *de benef. d. 27. n. 4.* sic quoque favorabilia esse
 ac plenissimè interpretanda Concordata Germa-
 niæ in favorem Ordinariorum, cum reducant ad
 jus commune, stante maximè alternativâ men-
 sium, tradit Chok. *ad reg. 8. gl. 11.* ex quo tamen
 non sequitur, quòd concordata Galliæ compre-
 hendere debeant beneficia tam existentia in Gal-
 lia, quàm extra illam; similiter concordata Germa-
 niæ tam existentia intra quàm extra illam, quasi
 quòd non ipsorum beneficiorum localitas, quàm
 ipsorum collatorum status & locus attendi
 debeat. Card. de Luca
loc. cit.

* *

Quæstio